

могут быть использованы для этой оценки. Определены условия формирования информационного и аналитического обеспечения оценки эколого-экономической безопасности предприятия.

Ключевые слова: эколого-экономическая безопасность, оценка эколого-экономической безопасности предприятия, лесное хозяйство.

Artur Cherchyk. Methodological Aspects of Assessment of Ecological and Economic Safety of Forestry.

The paper summarizes the scientific approaches to the assessment of the environmental and economic safety of the enterprise. Further developed the methodological aspects of the assessment of environmental and economic safety of forestry, namely, to clarify the principles (development of purpose, scientific, systematic, consistency, stochasticity), criteria (for safety assessment in the short and long term) and approaches (resource, indicator, effective, system). In contrast to the existing maximum they take into account the specificity of forestry, the need to evaluate the short and long term, defining the role of environmental and resource components. Characterized the basic methods that can be used for this evaluation. The conditions of formation of information and analytical support for assessment of environmental and economic safety.

Key words: ecological and economic safety, assessment of environmental and economic safety, forestry.

Стаття надійшла до редколегії
11.02.2017 р.

УДК 339.56 (477)

Світлана Іщук – доктор економічних наук, завідувач відділу розвитку виробничої сфери регіону та інвестицій Державного університету «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України»

Оцінка розвитку промислового виробництва в Україні: регіональні відмінності

Проведено аналіз динаміки показників темпу приросту обсягу реалізованої промислової продукції й частки промислової продукції в обсязі реалізації продукції в областях України впродовж 2011–2015 рр. Розраховано інтегральні індекси, на підставі значень яких здійснено групування областей за рівнем виробничої активності. Визначено ключові тенденції розвитку промислового виробництва в Україні.

Ключові слова: виробнича активність, обсяг реалізації продукції, темп приросту, частка промислової продукції, інтегральний індекс, область.

Постановка наукової проблеми та її значення. Створюючи близько 20 % ВВП, промисловість є ключовим сектором національної економіки. Однак негативні тенденції останніх років (зниження темпів приросту промислового виробництва, збитковість суб'єктів промислової діяльності та ін.), спричинені сукупністю як внутрішніх, так і зовнішніх чинників, актуалізують проблематику визначення перспектив подальшого розвитку цього виду економічної діяльності в Україні.

Найґрунтовніші дослідження промислового сектору української економіки, зокрема в умовах посилення процесів глобалізації та євроінтеграції, проводяться вченими Національної академії наук під керівництвом академіків НАН України В. М. Геєця, О. І. Амоші, В. П. Вишневецького та ін. [1–4]. Водночас для розробки та практичної реалізації нової промислової політики в умовах переходу до інвестиційно-інноваційної моделі економіки (відповідно до Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 р.) необхідні оцінки динаміки розвитку промисловості на регіональному рівні.

Мета статті – групування областей України за рівнем виробничої активності та визначення ключових тенденцій розвитку вітчизняного промислового виробництва.

Виклад основного матеріалу та обґрунтування отриманих результатів дослідження. Виробничу активність (або динаміку розвитку промислового виробництва) характеризують два основні показники: темп приросту обсягу реалізованої промислової продукції та частка промислової продукції в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг).

Визначальний вплив на рівень виробничої активності в Україні впродовж аналізованого періоду (2011–2015 рр.) мав показник темпу приросту обсягу реалізованої промислової продукції. Упродовж 2012–2013 рр. відбулося різке зниження значень цього показника – на 0,218 пункту, або 86,9 % (рис. 1). Однак із 2014 р. виробнича активність в Україні почала відновлюватись й у 2015 р. темп приросту

обсягу реалізованої промислової продукції на 96,8 % досяг рівня 2011 р. Натомість частка промислової продукції в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг) не мала значного впливу на зміну рівня виробничої активності в Україні. Значення цього показника було стабільним упродовж 2011–2013 р., але з 2014-го триває його зниження.

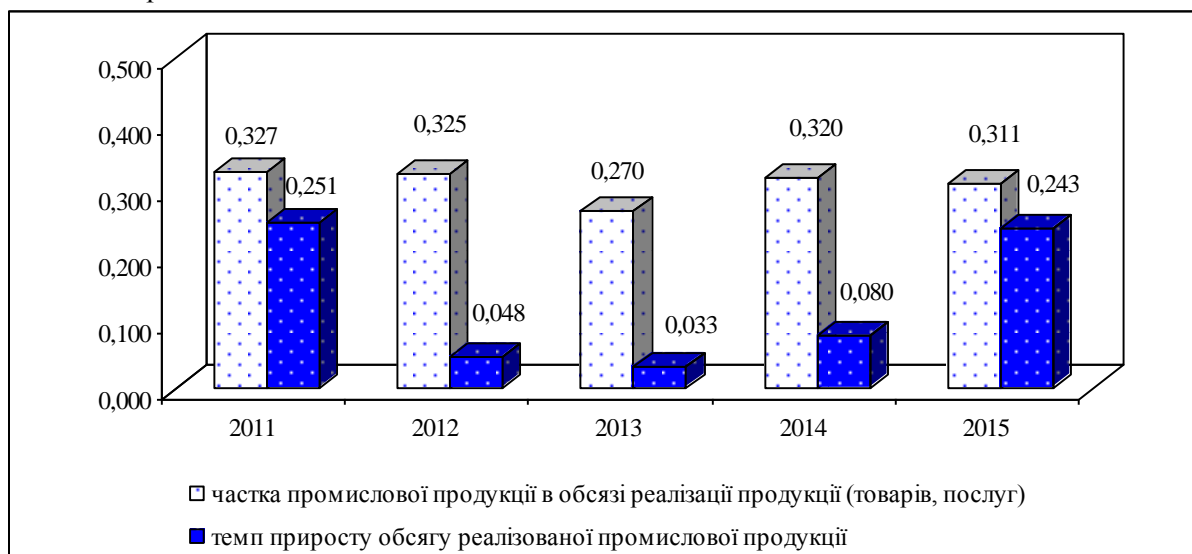

Рис. 1. Показники виробничої активності в Україні (у долях одиниці)
Джерело. Побудовано за [5; 6].

За результатами нормування значень показників темпу приросту обсягу реалізованої промислової продукції й частки промислової продукції в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг)¹ та їх подальшого інтегрування методом середньої арифметичної розраховано індекси виробничої активності промисловості, на підставі значень яких проведено групування регіонів України (табл. 1). Відповідно до визначеної градації, для більшості областей (17-ти у 2014–2015 рр. проти 12-ти у 2012-му) характерний середній рівень виробничої активності. Це свідчить про посилення тенденції до вирівнювання значень показників розвитку промисловості в регіонах України.

У 2015 р. найвищого рівня виробничої активності досягнуто в семи областях. Харківська область увійшла в першу групу внаслідок зростання інтегрального індексу на 0,287 пункту, порівняно з 2014 р., яке спричинено найвищим серед регіонів України темпом приросту обсягу реалізованої промислової продукції (64,3 %). Водночас частка промислової продукції в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг) у цій області перебуває на середньому рівні – 47,5 % (табл. 2). Інтегральний індекс виробничої активності в Полтавській області, навпаки, знизився у 2015 р. на 0,215 пункту, порівняно з 2014-м. Це стало наслідком зменшення частки промислової продукції в обсязі реалізації продукції на 4,6 відсоткового пункту (до 61,1 %).

Для інших п'яти областей першої групи характерні середні значення показників темпу приросту обсягу реалізованої промислової продукції (від 33,7 % у Запорізькій до 40,9 % у Житомирській), але високі частки промислової продукції в обсязі реалізації продукції (від 54,5 % у Житомирській до 71,2 % – у Запорізькій).

Частка областей, що увійшли до першої групи, у структурі регіонів України за обсягом реалізованої промислової продукції у 2015 р. сумарно склала 32,87 %, однак лише три з них володіють значним промисловим потенціалом – Запорізька (частка якої в названій структурі становила 8,94 %), Харківська (7,81 %) і Полтавська (7,62 %) (табл. 3).

Регіони із середнім рівнем виробничої активності (17-ти областей України у 2015 р.), які входять до другої групи, можна умовно розділити на чотири підгрупи.

¹ Нормування показників здійснено згідно з Методикою розрахунку інтегральних регіональних індексів економічного розвитку, затвердженою наказом Державного комітету статистики України №114 від 15.04.2003 р. [7].

Таблиця 1

Групування областей України за значеннями інтегрального індексу виробничої активності

2011		2012		2013		2014		2015	
Івано-Франківська	0,939	Чернігівська	0,853	Рівненська	0,864	Запорізька	0,969	Запорізька	0,812
Сумська	0,863	Полтавська	0,771	Вінницька	0,678	Полтавська	0,908	Івано-Франківська	0,776
Луганська	0,756	Сумська	0,726	Сумська	0,615	Сумська	0,850	Рівненська	0,773
Полтавська	0,609	Івано-Франківська	0,691	Запорізька	0,610	Івано-Франківська	0,807	Харківська	0,764
Запорізька	0,597	Житомирська	0,682	Кіровоградська	0,584	Черкаська	0,795	Сумська	0,743
Рівненська	0,556	Кіровоградська	0,673	Хмельницька	0,548	Рівненська	0,784	Житомирська	0,702
Чернігівська	0,538	Харківська	0,668	Житомирська	0,501	Чернігівська	0,776	Полтавська	0,693
Хмельницька	0,515	Запорізька	0,662	Луганська	0,500	Дніпропетровська	0,765	Чернівецька	0,578
Черкаська	0,475	Черкаська	0,636	Чернігівська	0,500	Вінницька	0,737	Вінницька	0,576
Житомирська	0,470	Хмельницька	0,615	Полтавська	0,481	Житомирська	0,695	Херсонська	0,564
Вінницька	0,428	Дніпропетровська	0,598	Харківська	0,474	Миколаївська	0,640	Дніпропетровська	0,565
Донецька	0,418	Вінницька	0,567	Херсонська	0,466	Херсонська	0,603	Чернігівська	0,560
Дніпропетровська	0,396	Миколаївська	0,566	Київська	0,462	Кіровоградська	0,589	Черкаська	0,557
Миколаївська	0,390	Луганська	0,561	Дніпропетровська	0,455	Чернівецька	0,575	Львівська	0,542
Тернопільська	0,385	Київська	0,527	Черкаська	0,428	Волинська	0,559	Одеська	0,536
Харківська	0,352	Закарпатська	0,506	Івано-Франківська	0,357	Закарпатська	0,552	Луганська	0,500
Кіровоградська	0,345	Львівська	0,372	Закарпатська	0,334	Одеська	0,529	Миколаївська	0,509
Чернівецька	0,336	Чернівецька	0,344	Миколаївська	0,329	Львівська	0,524	Донецька	0,560
Закарпатська	0,336	Волинська	0,329	Чернівецька	0,315	Луганська	0,500	Хмельницька	0,440
Херсонська	0,328	Херсонська	0,326	Донецька	0,266	Донецька	0,487	Волинська	0,427
Волинська	0,307	Донецька	0,287	Львівська	0,251	Хмельницька	0,478	Закарпатська	0,433
Львівська	0,279	Рівненська	0,285	Тернопільська	0,223	Харківська	0,477	Тернопільська	0,388
Київська	0,220	Одеська	0,279	Одеська	0,174	Київська	0,451	Кіровоградська	0,383
Одеська	0,000	Тернопільська	0,153	Волинська	0,153	Тернопільська	0,442	Київська	0,355

□ – перша група – високий рівень виробничої активності (0,67÷1,0);

▒ – друга група – середній рівень виробничої активності (0,34÷0,66);

■ – третя група – низький рівень виробничої активності (0,0÷0,33)

Таблиця 2

Показники виробничої активності в областях України

Область	2011			2012			2013			2014			2015		
	темп приросту обсягу реалізованої промислової продукції	частка промислової продукції в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг)	інтегральний індекс	темп приросту обсягу реалізованої промислової продукції	частка промислової продукції в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг)	інтегральний індекс	темп приросту обсягу реалізованої промислової продукції	частка промислової продукції в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг)	інтегральний індекс	темп приросту обсягу реалізованої промислової продукції	частка промислової продукції в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг)	інтегральний індекс	темп приросту обсягу реалізованої промислової продукції	частка промислової продукції в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг)	інтегральний індекс
Вінницька	0,160	0,501	0,428	0,073	0,488	0,567	0,132	0,546	0,678	0,210	0,462	0,737	0,378	0,425	0,576
Волинська	0,291	0,278	0,307	0,077	0,216	0,329	-0,035	0,194	0,153	0,255	0,223	0,559	0,420	0,232	0,427
Дніпропетровська	0,205	0,435	0,396	0,099	0,492	0,598	-0,013	0,490	0,455	0,159	0,531	0,765	0,200	0,518	0,565
Донецька	0,314	0,390	0,418	-0,094	0,364	0,287	-0,089	0,383	0,266	-0,197	0,471	0,487	0,077	0,586	0,560
Житомирська	0,192	0,528	0,470	0,139	0,542	0,682	0,004	0,518	0,501	0,113	0,485	0,695	0,409	0,545	0,702
Закарпатська	0,252	0,336	0,336	0,123	0,362	0,506	0,008	0,334	0,334	0,111	0,320	0,552	0,244	0,344	0,433
Запорізька	0,218	0,656	0,597	0,012	0,664	0,662	-0,044	0,694	0,610	0,240	0,708	0,969	0,337	0,712	0,812
Івано-Франківська	0,748	0,699	0,939	0,045	0,659	0,691	-0,129	0,531	0,357	0,142	0,592	0,807	0,382	0,645	0,776
Київська	0,187	0,248	0,220	0,243	0,248	0,527	0,157	0,283	0,462	0,031	0,261	0,451	0,247	0,256	0,355
Кіровоградська	0,224	0,365	0,345	0,296	0,352	0,673	0,170	0,398	0,584	0,115	0,360	0,589	0,129	0,358	0,383
Луганська	0,322	0,768	0,756	-0,136	0,720	0,561	-0,140	0,697	0,500	-0,538	0,734	0,500	-0,289	0,739	0,500
Львівська	0,263	0,265	0,279	0,077	0,264	0,372	-0,007	0,264	0,251	0,143	0,264	0,524	0,478	0,326	0,542
Миколаївська	0,177	0,447	0,390	0,099	0,458	0,566	-0,063	0,418	0,329	0,137	0,403	0,640	0,358	0,361	0,509
Одеська	-0,123	0,199	0,000	0,040	0,202	0,279	-0,025	0,203	0,174	0,217	0,215	0,529	0,589	0,253	0,536
Полтавська	0,226	0,664	0,609	0,108	0,677	0,771	-0,113	0,643	0,481	0,213	0,657	0,908	0,284	0,611	0,693
Рівненська	0,225	0,605	0,556	-0,197	0,478	0,285	0,286	0,551	0,864	0,220	0,508	0,784	0,402	0,630	0,773
Сумська	0,595	0,712	0,863	0,062	0,679	0,726	-0,040	0,694	0,615	0,112	0,664	0,850	0,380	0,610	0,743
Тернопільська	0,483	0,241	0,385	-0,046	0,158	0,153	0,050	0,162	0,223	0,163	0,155	0,442	0,433	0,180	0,388
Харківська	0,215	0,378	0,352	0,220	0,433	0,668	0,009	0,482	0,474	-0,112	0,397	0,477	0,643	0,475	0,764
Херсонська	0,147	0,396	0,328	-0,070	0,380	0,326	0,066	0,403	0,466	0,113	0,378	0,603	0,429	0,380	0,564
Хмельницька	0,274	0,525	0,515	0,105	0,505	0,615	0,056	0,503	0,548	-0,086	0,379	0,478	0,250	0,348	0,440
Черкаська	0,209	0,523	0,475	0,123	0,508	0,636	-0,051	0,509	0,428	0,232	0,513	0,795	0,279	0,462	0,557
Чернівецька	0,274	0,322	0,336	0,010	0,309	0,344	-0,002	0,327	0,315	0,141	0,325	0,575	0,459	0,377	0,578
Чернігівська	0,255	0,564	0,538	0,272	0,583	0,853	-0,032	0,562	0,500	0,167	0,538	0,776	0,281	0,464	0,560

Джерело. Авторські розрахунки за офіційними даними веб-сайтів Головних управлінь статистики 24-х областей України, розділи: «Економічна статистика / Економічна діяльність / Промисловість / Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності», «Економічна статистика / Економічна діяльність / Діяльність підприємств / Обсяги реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств».

Таблиця 3

Обсяг реалізованої промислової продукції в областях України

Область	2011		2012		2013		2014		2015	
	млн грн	%	млн грн	%	млн грн	%	млн грн	%	млн грн	%
Вінницька	21004,3	1,87	22535,1	1,94	25503,4	2,27	30855,7	2,68	42504,0	2,91
Волинська	10492,7	0,93	11298,2	0,97	10906,3	0,97	13682,9	1,19	19425,8	1,33
Дніпропетровська	200555,8	17,86	220458,2	19,00	217656,4	19,38	252159,0	21,91	302623,4	20,70
Донецька	267491,6	23,82	242228,8	20,87	220640,4	19,65	177066,6	15,39	190727,0	13,05
Житомирська	14360,7	1,28	16352,9	1,41	16412,0	1,46	18260,8	1,59	25737,6	1,76
Закарпатська	8866,4	0,79	9956,8	0,86	10035,9	0,89	11153,3	0,97	13872,5	0,95
Запорізька	81503,3	7,26	82505,7	7,11	78852,1	7,02	97799,6	8,50	130767,5	8,94
Івано-Франківська	24187,7	2,15	25268,8	2,18	22014,4	1,96	25142,8	2,18	34741,9	2,38
Київська	45512,5	4,05	56575,7	4,87	65481,3	5,83	67533,9	5,87	84202,9	5,76
Кіровоградська	12046,4	1,07	15610,7	1,35	18265,4	1,63	20359,1	1,77	22980,8	1,57
Луганська	97785,2	8,71	84460,4	7,28	72657,0	6,47	33600,0	2,92	23865,6	1,63
Львівська	32392,2	2,88	34874,0	3,00	34620,5	3,08	39584,5	3,44	58502,0	4,00
Миколаївська	21994,6	1,96	24161,8	2,08	22635,9	2,02	25725,9	2,24	34948,5	2,39
Одеська	27332,7	2,43	28438,7	2,45	27737,5	2,47	33759,1	2,93	53635,7	3,67
Полтавська	72720,6	6,48	80587,6	6,94	71504,1	6,37	86730,2	7,54	111375,1	7,62
Рівненська	15201,4	1,35	12211,0	1,05	15704,2	1,40	19165,9	1,67	26872,8	1,84
Сумська	23521,7	2,09	24978,0	2,15	23981,8	2,14	26665,9	2,32	36804,6	2,52
Тернопільська	8111,7	0,72	7739,4	0,67	8124,6	0,72	9448,5	0,82	13541,2	0,93
Харківська	63610,5	5,67	77607,5	6,69	78300,1	6,97	69542,6	6,04	114253,1	7,81
Херсонська	10977,6	0,98	10211,1	0,88	10881,2	0,97	12115,2	1,05	17306,9	1,18
Хмельницька	15045,2	1,34	16618,9	1,43	17552,5	1,56	16038,2	1,39	20050,1	1,37
Черкаська	28822,3	2,57	32379,7	2,79	30730,5	2,74	37865,2	3,29	48423,5	3,31
Чернівецька	4067,2	0,36	4108,8	0,35	4099,7	0,37	4676,0	0,41	6824,3	0,47
Чернігівська	15251,1	1,36	19396,4	1,67	18769,3	1,67	21901,5	1,90	28063,8	1,92
Усього	1122855,4	100,00	1160564,2	100,00	1123066,5	100,00	1150832,4	100,00	1462050,6	100,00

Джерело. Авторські розрахунки за офіційними даними веб-сайтів Головних управлінь статистики 24-х областей України, розділ «Економічна статистика / Економічна діяльність / Промисловість / Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності».

Перша підгрупа – це області зі значним промисловим потенціалом: Дніпропетровська, Донецька, Черкаська й Чернігівська. Для цих областей характерні високі значення показника частки промислової продукції в обсязі реалізації продукції (від 46,2 % у Черкаській до 58,6 % у Донецькій), але порівняно незначні темпи приросту обсягу реалізованої промислової продукції (від 7,7 % – у Донецькій до 28,1 % – у Чернігівській).

Частка областей першої підгрупи в структурі регіонів України за обсягом реалізованої промислової продукції у 2015 р. сумарно склала 38,98 %, із них 20,7 % припали на Дніпропетровську область (проти 17,86 % у 2011-му) і 13,05 % – на Донецьку (проти 23,82 % відповідно).

Другу підгрупу сформували шість областей (Волинська, Львівська, Одеська, Тернопільська, Херсонська й Чернівецька), у яких досягнуто значних темпів приросту обсягу реалізованої промислової продукції (від 42,0 % – у Волинській – до 58,9 % в Одеській), але значення частки промислової продукції в обсязі реалізації продукції залишилися порівняно невисокими (від 18,0 % у Тернопільській до 38,0 % – у Херсонській).

Частка цих шести областей у структурі регіонів України за обсягом реалізованої промислової продукції у 2015 р. сумарно склала лише 11,58 %, із яких найбільше займали Львівська (4,00 %) й Одеська (3,67 %) області.

До третьої підгрупи можна віднести Вінницьку та Миколаївську області, для яких характерні середні значення як темпу приросту обсягу реалізованої промислової продукції (37,8 і 35,8 % відповідно), так і частки промислової продукції в обсязі реалізації продукції (42,5 і 36,1 %). Сумарна частка цих двох областей у структурі регіонів України за обсягом реалізованої промислової продукції у 2015 р. становила 5,3 % (2,91 і 2,39 % відповідно).

Четверта підгрупа – це області з низькими темпами приросту обсягу реалізованої промислової продукції й водночас малою часткою промислової продукції в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг): Закарпатська (24,4 і 34,4 % відповідно), Київська (24,7 та 25,6 %), Кіровоградська (12,9 і 35,8 %) та Хмельницька (25 і 34,8 %).

Низький рівень виробничої активності в Київській області впродовж аналізованого періоду пояснюється концентрацією промисловості в місті Києві, яке є окремим регіоном. Водночас частка цієї області в структурі регіонів України за обсягом реалізованої промислової продукції є порівняно значною: у 2015 р. вона склала 5,76 %.

Окремо потрібно виділити Луганську область, яка (як традиційно індустріальний регіон), зберегла у 2015 р. найвище серед регіонів України значення частки промислової продукції в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг) – 73,9 %. Однак темп приросту обсягу реалізованої промислової продукції в цій області залишився від'ємним (-0,29), хоча падіння виробництва зменшилося на 46,1 %, порівняно з 2014 р. Як підсумок, частка Луганської області в обсязі реалізованої продукції (за регіонами України) у 2015 р. опустилася до 1,63 % проти 8,23 % у 2011-му.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що у 2015 р. простежено поживлення виробничої активності в Україні, основними ознаками якого були:

- збільшення (порівняно з 2014 р.) темпів приросту обсягу реалізованої промислової продукції в усіх областях, окрім Луганської;
- нарощення (порівняно з 2011 р.) темпів приросту обсягу реалізованої промислової продукції у Вінницькій, Волинській, Житомирській, Львівській, Миколаївській, Одеській, Рівненській, Харківській, Херсонській і Чернівецькій областях;
- відновлення (до рівня 2011 р.) темпів приросту обсягу реалізованої промислової продукції в Дніпропетровській, Закарпатській, Запорізькій, Київській, Полтавській, Тернопільській, Хмельницькій, Черкаській і Чернігівській областях;
- зростання частки промислової продукції в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг) у 14 областях, із яких найбільше – у Рівненській (12,2 в. п.), Донецькій (10,1 в. п.), Львівській (6,2 в. п.);

Водночас ознаками гальмування виробничої активності в Україні були:

- збереження у 2015 р. від'ємних темпів приросту обсягу реалізації промислової продукції в Луганській області;
- зменшення частки промислової продукції в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг) у 10 областях, із яких найбільше – у Чернігівській (7,4 в. п.), Сумській (5,4 в. п.) і Черкаській (5,1 в. п.).

Отже, на основі результатів аналізу виробничої активності в розрізі регіонів України можна виділити дві основні тенденції:

1) зниження темпів приросту обсягу реалізованої промислової продукції в індустріальних регіонах (Донецькій і Луганській областях), що спеціалізуються на добувній промисловості та металургії;

2) пожвавлення виробничої активності в західних та південних областях України, для яких характерна диверсифікована структура переробної промисловості. Зокрема, в усіх областях Західного регіону виробнича активність зростає внаслідок збільшення як обсягу реалізованої промислової продукції, так і її частки в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг).

Висновки й перспективи подальшого дослідження. Як очевидно, в Україні відбувається поступове нарощення промислового потенціалу в Західному й Південному регіонах України, свідчення чого – зростання виробничої активності у відповідних областях. Така ситуація стала наслідком зменшення інвестиційної привабливості південно-східних областей унаслідок близькості до зони конфлікту, що, відповідно, стимулює товаровиробників у цих регіонах шукати нові ринки збуту продукції та диверсифікувати структуру промислового виробництва. Натомість близькість областей Західного регіону України до кордону з Європейським Союзом, а також підписання Угоди про асоціацію України з ЄС стало поштовхом для пожвавлення в них виробничої активності.

Отже, перспективи подальших досліджень промислового сектору економіки регіонів України лежать у площині вироблення ефективних організаційно-економічних механізмів підтримки та розвитку тих видів промислової діяльності, продукція яких спроможна конкурувати на зовнішніх товарних ринках.

Джерела та література

1. Імплементация Угоди про асоціацію між Україною та ЄС: економічні виклики та нові можливості : наук. доп. / за ред. В. М. Гейця та Т. О. Осташко ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». – Київ, 2016. – 184 с.
2. Структурні трансформації в економіці України: динаміка, суперечності та вплив на економічний розвиток : наук. доп. / [Л. В. Шинкарук, І. А. Бевз, І. В. Барановська та ін.] ; за ред. Л. В. Шинкарук; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». – Київ, 2015. – 304 с.
3. Промисловість і промислова політика України 2013: актуальні тренди, виклики, можливості : наук.-аналіт. доп. / О. І. Амоша, В. П. Вишневський, Л. О. Збаразська та ін. ; за заг. ред. В. П. Вишневського ; НАН України, Ін-т економіки промисловості. – Донецьк, 2014. – 200 с.
4. Промышленная политика и управление развитием промышленности в условиях системных дисбалансов: концептуальные основы / В. П. Вишневский, А. И. Амоша, Л. А. Збаразская и др., НАН Украины, Ин-т экономики пром-сти. – Донецк, 2013. – 180 с.
5. Обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) підприємств за видами економічної діяльності / Статистична інформація / Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
6. Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності / Статистична інформація / Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
7. Методика розрахунку інтегральних регіональних індексів економічного розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://uazakon.com/documents/date_1a/pg_ibcnog/index.htm.

References

1. Heyets, V. M., & Ostashko, T. O. (Eds.) (2016). Implementatsiya Uhody pro asotsiatsiyu mizh Ukrayinoyu ta ES: ekonomichni vyklyky ta novi mozhlyvosti [The implementation of the Agreement about Association between Ukraine and the EU: Economic Challenges and opportunities] (Scientific report). Kyiv : Institute for Economics and Forecasting NAS of Ukraine [in Ukrainian].
2. Shynkaruk, L. V. (Ed.), Bevez, I. A., Baranovska, I. V., & et. al. (2015). Strukturni transformatsiyi v ekonomitsi Ukrainy: dynamika, superechnosti ta vplyv na ekonomichnyy rozvytok [The structural transformations in the economy of Ukraine: dynamics, contradictions and impact on economic development] (Scientific report). Kyiv : Institute for Economics and Forecasting NAS of Ukraine [in Ukrainian].
3. Amosha, O. I., Vyshnevskyy, V. P. (Ed.), Zbarazska, L. O., & et. al. (2014). Promyslovisht' i promyslova polityka Ukrainy 2013: aktual'ni trendy, vyklyky, mozhlyvosti [Industry and industrial policy of Ukraine

- 2013: current trends, challenges, opportunities] (Analytical report). Donetsk : Institute of the Economy of Industry of the NAS of Ukraine [in Ukrainian].
4. Vishnevskiy, V. P., Amosha, A. I., Zbarazskaya, L. A., & et. al. (2013). *Promyshlennaya politika i upravleniye razvitiyem promyshlennosti v usloviyakh sistemnykh disbalansov: kontseptual'nyye osnovy [Industrial policy and development management industry in terms of systemic imbalances: conceptual bases]*. Donetsk : Institute of the Economy of Industry of the NAS of Ukraine [in Russian].
 5. State Statistics Service of Ukraine (2016). *Obsyah realizovanoi produktsiyi (robit, posluh) pidpriyemstv za vydamy ekonomichnoyi diyal'nosti [Volume of goods (works, services) of enterprises by economic activity] (Statistical information)*. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua> [in Ukrainian].
 6. State Statistics Service of Ukraine (2016). *Obsyah realizovanoi promyslovoi produktsiyi za vydamy diyal'nosti [Volume of industrial products by activity] (Statistical information)*. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua> [in Ukrainian].
 7. Metodyka rozrakhunku intehralnykh rehionalnykh indeksiv ekonomichnoho rozvytku, zatverdzhena Nakazom Derzhavnoho komitetu statystyky Ukrainy vid 15.04.2003 r. № 114 [Methods of calculation of integral index of regional economic development, approved by the Law of the State Statistics Committee of Ukraine of 15.04.2003 № 216]. *uazakon.com*. http://uazakon.com/documents/date_1a/pg_ibcnog/index.htm [in Ukrainian].

Светлана Ищук. Оценка развития промышленного производства в Украине: региональные отличия. Проведен анализ динамики показателей темпа прироста объема реализованной промышленной продукции и доли промышленной продукции в объеме реализации продукции (работ, услуг) в Украине и её областях в 2011–2015 гг. По результатам нормирования значений этих показателей и их дальнейшего интегрирования методом средней арифметической рассчитаны индексы, на основании значений которых осуществлено группирование областей Украины по уровню производственной активности. Установлено, что для большинства областей (17-ти в 2014–2015 гг. против 12-ти в 2012-м) характерен средний уровень производственной активности. Лидерами по динамике промышленного развития в 2015 г. были традиционно индустриальные области – Запорожская и Харьковская, а также западные – Ивано-Франковская и Ровенская, что свидетельствует о постепенном выравнивании значений показателей промышленности в регионах Украины. Определены позитивные и негативные тенденции развития промышленного производства в региональном разрезе.

Ключевые слова: производственная активность, объем реализации продукции, темп прироста, доля промышленной продукции, интегральный индекс, область.

Svitlana Ishchuk. Assessment of industrial production in Ukraine: Regional Differences. The analysis of dynamics of industrial production growth rate and the share of industrial products in the sales (works, services) in Ukraine and its regions during 2011-2015 was carried out. As a result of normalization of these indicators and of their further integration by the arithmetic mean method, the indices have been calculated, and based on their values the clustering of the regions of Ukraine in terms of production activity was built. There was established that the vast majority of the regions (17 in 2014–2015 against 12 in 2012) is characterized by the average level of industrial activity. Traditionally industrial regions – Zaporizhzhia and Kharkiv, as well as such western as Ivano-Frankivsk and Rivne – were leaders on the dynamics of industrial development in 2015, which indicates a gradual alignment of the industry indicators in the regions of Ukraine. Positive and negative trends of industrial production development in the regions were determined.

Key words: production activity, sales volume, growth rate, share of industrial products, integrated index, region.

Стаття надійшла до редколегії
24.03.2017 р.

УДК 332.143

Костянтин Павлов – кандидат економічних наук, доцент,
докторант Східноєвропейського національного університету
імені Лесі Українки

Змістова характеристика функціонування регіональних ринків нерухомості

У статті розглянуто наукові підходи до сутності «регіонального ринку нерухомості», опрацьовано чималу кількість наукових праць, уніфіковано основні положення та твердження щодо змістового визначення поняття

© Павлов К., 2017